

Sygn. akt VII U 1190/13

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25.09.2013 r.

Sąd Okręgowy / Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Świdnicy

Wydział VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący-Sędzia : SSO Joanna Sawicz

Protokolant :st. sekretarz sądowy Gabriela Zaborowska

przy udziale - - -

po rozpoznaniu w dniu 25.09.2013 r. w Świdnicy

sprawy **A. H.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

na skutek skargi o wznowienie postępowania w sprawie VII U 1690/11 Sądu

Okręgowego w Ś. zakończonej prawomocnym wyrokiem z dnia 13 grudnia

2011 roku

w związku z odwołaniem od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w

W.

z dnia 28.09.2011 r. Nr (...)

I. oddala skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem z dnia 13 grudnia 2011 roku sygnatura akt VII U 1690/11 w zakresie dotyczącym okresu wypłaty świadczenia od dnia 1 października 2011 r. do dnia 22 listopada 2012 roku;

II. w pozostałej części umarza postępowanie.

Sygn. akt VII U 1190/13

UZASADNIENIE

W dniu 18.12.2012 r. A. H. wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem z dnia 13.12.2011r. w sprawie sygn. akt VIIU 1690/11, domagając się wznowienia postępowania, zmiany wyroku i uchylenia zaskarżonej decyzji z dnia 28.09.2011r., oraz uznania jej roszczeń poprzez wypłatę zaległych świadczeń emerytalnych należnych od dnia zawieszenia wypłaty emerytury.

Powódka jako podstawę w/w skargi wskazała przepis art. 401¹ k.p.c. i powołała się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r. (Dz. U. z dnia 22 listopada 2012r., poz. 1285).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie skargi o wznowienie postępowania, podnosząc, że decyzja z dnia 28.09.2011 r. w chwili jej wydawania została oparta o obowiązujące przepisy prawa. Natomiast na rozprawie w dniu 6.03.2013 r. organ rentowy wniósł o odrzucenie skargi o wznowienie postępowania, ponieważ w/w wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r. nie ma zastosowania w niniejszej sprawie.

Postanowieniem z dnia 06.03.2013r. Sąd Okręgowy w Świdnicy odrzucił skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem tego Sądu z dnia 13.12.2011 r. w sprawie o sygn. VII U 1690/11. Na skutek zażalenia wniesionego przez powódkę, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z dnia 23.05.2013r. uchylił zaskarżone postanowienie.

A. H. w piśmie z dnia 18.02.2013 r. ograniczyła skargę o wznowienie postępowania do okresu od dnia 01.10.2011 r. do dnia 22.11.2012 r. w związku z podjęciem wypłaty świadczenia przez organ rentowy. Oświadczenie to powódka podtrzymała na rozprawie w dniu 25.09.2013 r.

Sąd ustalił, co następuje:

A. H. ur. (...) w dniu 28.12.2006 r. złożyła wniosek o emeryturę, kontynuując zatrudnienie w Państwowej Szkole (...) w Ś. w pełnym wymiarze czasu pracy nieprzerwanie począwszy od dnia 01.09.1970 r. do chwili obecnej.

Decyzją z dnia 16.01.2007 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury poczynając od dnia 01.12.2006 r., zawieszając jednocześnie wypłatę tego świadczenia z uwagi na pozostawanie nadal w stosunku pracy. Nadto w tej decyzji organ rentowy pouczył powódkę, że w celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające rozwiązanie umowy o pracę.

W dniu 25.03.2009 r. powódka złożyła wniosek o przeliczenie wysokości emerytury i podjęcie jej wypłaty. W związku z tym decyzją z dnia 3.04.2009r. organ rentowy ustalił ponownie wysokość emerytury i podjął wypłatę świadczenia począwszy od dnia 1.03.2009 r.

Decyzją z dnia 28.09.2011r. organ rentowy wstrzymał wypłatę emerytury od dnia 1.10.2011r., podając, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu, ponieważ ubezpieczona kontynuuje zatrudnienie.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 13.12.2011r. Sąd Okręgowy w Świdnicy w sprawie sygn. akt VIIU 1690/11 oddalił odwołanie A. H. od decyzji z dnia 28.09.2011 r.

W dniu 23.11.2012 r. powódka złożyła w organie wniosek o wypłatę zaległych świadczeń emerytalnych, wstrzymanych od dnia 1.10.2011 r., wskazując na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.12.2012 r.

Decyzją z dnia 22.01.2013 r. organ rentowy podjął wypłatę świadczenia na rzecz powódki począwszy od dnia 22.11.2012 r.

okoliczności bezsporne – akta ZUS

Sąd zważył, co następuje:

Skarga o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Świdnicy z dnia 13.12.2011 r. w sprawie sygn. akt VIIU 1690/11 wniesiona przez A. H. podlega oddaleniu w zakresie wypłaty świadczenia emerytalnego powódki za okres od 1.10.2011 r. do 22.11.2012 r. W pozostałym zaś zakresie postępowanie podlega umorzeniu.

Zgodnie z treścią przepisu art. 399 k.p.c. w wypadkach przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego, a to art. 401 k.p.c. i następnych można żądać wznowienia postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem. Pierwsza grupa podstaw do wznowienia postępowania obejmuje przyczyny nieważności wskazane w art. 401 k.p.c. (bezwzględne przyczyny wznowienia), natomiast druga obejmuje właściwe przyczyny restytucyjne - art. 403 k.p.c.

Zgodnie natomiast z art. 401 k.p.c. można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie.

Artykuł 190 ust. 4 Konstytucji przewiduje, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją, umową międzynarodową lub z ustawą aktu normatywnego, na podstawie którego zostało wydane prawomocne orzeczenie sądowe, stanowi podstawę do wznowienia postępowania. Przepis kodeksu wprowadzający nową podstawę wznowienia postępowania stanowi realizację tej reguły na gruncie postępowania cywilnego. Podstawą orzekania Trybunału Konstytucyjnego o niekonstytucyjności lub nielegalności aktów normatywnych jest art. 188 Konstytucji. Zgodnie z art. 190 ust. 3 Konstytucji orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, jednak Trybunał Konstytucyjny może określić inny termin utraty mocy obowiązującej aktu normatywnego.

Artykuł 401 k.p.c. ma zatem zastosowanie do tych orzeczeń, dla których podstawą ich wydania był akt normatywny zakwestionowany przez Trybunał Konstytucyjny. W postanowieniu z dnia 20 czerwca 2007 r., V CNP 45/07 (Lex nr 347227) Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że skutkiem wyroku Trybunału Konstytucyjnego, stwierdzającego niezgodność z Konstytucją nieobowiązującego już przepisu ustawy, jest umożliwienie wznowienia postępowań sądowych, w których taki przepis stanowił podstawę prawną rozstrzygnięcia.

W niniejszym postępowaniu z uwagi na wydanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r. sygn. akt K 2/12, w którym zakwestionowano konstytucyjność przepisów w oparciu których doszło do zawieszenia prawa do emerytury, wnioskodawczyni wniosła o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem z dnia 13.12.2011 r.

Od dnia 1.01.2011 r. obowiązuje bowiem art. 103 a, dodany do ustawy o emeryturach i rentach z FUS na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej z 16.12.2010 r., znoszący możliwość pobierania emerytury bez rozwiązywania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą, na rzecz którego była wykonywana praca bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Przy czym art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS objął wszystkich emerytów, a więc nie tylko tych, którzy prawo do emerytury uzyskają od momentu jego wejścia w życie, ale również tych, którzy przeszli na emeryturę wcześniej. Ci emeryci, którzy nabyli prawo do emerytury przed 1.01.2011 r., na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16.12.2010 r. mogli pobierać to świadczenie bez rozwiązania umowy o pracę jeszcze przez 9 miesięcy od daty wejścia w życie zmiany, czyli do 30.09.2011 r. Jeżeli do tego momentu stosunek pracy nie ustał, wypłata emerytury została przez ZUS wstrzymana, poczynając od dnia 1.10.2011 r., czyli tak jak to miało miejsce w przypadku powódki.

Dokonując analizy zasadności skargi o wznowienie postępowania, nie można pominąć rozważań Trybunału Konstytucyjnego zawartych w uzasadnieniu w/w wyroku z dnia 13.11.2012 r., na który powołuje się powódka. Otóż Trybunał Konstytucyjny wskazał, że istota zagadnienia w rozpatrywanej sprawie dotyczy oceny, czy ustawodawca mógł na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16.12.2010 r. rozciągnąć stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS – przepisu ustalającego nową treść ryzyka emerytalnego – na sytuacje przeszłe, tj. wobec osób, które już nabyły prawo do emerytury w okresie od 8.01.2009 r. do 31.12.2010 r., czyli w czasie obowiązywania regulacji niezawierającej wymogu rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą dla uzyskania świadczenia emerytalnego. Rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy zmieniającej z 16.12.2010 r. spowodowało, że osoby, które już skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8.01.2009 r. do 31.12.2010 r. musiały, na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16.12.2010 r. w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, poddać się nowej, mniej korzystnej dla nich treści ryzyka emerytalnego. Innymi słowy, ubezpieczeni, którzy prawo do emerytury uzyskali po spełnieniu jedynie warunku osiągnięcia wieku (oraz odpowiedniego stażu

ubezpieczeniowego), musieli ponownie zrealizować swoje prawo do emerytury według nowej treści ryzyka, czyli spełnić także warunek rozwiązania stosunku pracy, aby emeryturę nadal pobierać od 1.10.2011r. W tym aspekcie Trybunał Konstytucyjny przyjął, że taka regulacja z punktu widzenia zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa oraz bezpieczeństwa prawnego obywateli była niezgodna z Konstytucją.

Jednocześnie z treści uzasadnienia wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika, że zarzut niekonstytucyjności kwestionowanej regulacji sformułowany został w odniesieniu tylko i wyłącznie do wąskiego kręgu osób, a mianowicie emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury na mocy wcześniejszych przepisów, tj. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, tj. osób, które nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8.01.2009r. do 31.12.2010r. Wyrok Trybunału z dnia 13.11.2012r., sygn. akt K 2/12 nie obejmuje sytuacji prawnej osoby ubezpieczonej, która nabyła prawo do emerytury przed dniem 8.01.2009r., w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a u.e.r.f.u.s., wykluczającej ją z kręgu osób, które nabyły prawo do emerytury bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Jeżeli osoba ubezpieczona nabyła prawo do emerytury w okresie, kiedy istniała konieczność rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą w celu realizacji prawa do emerytury przez jej wypłatę, to nie można zarzucić działaniu ustawodawcy naruszenia zasady ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wskutek wprowadzenia instytucji zawieszenia wypłaty przyznanego i wypłacanego świadczenia. Z tej przyczyny taka osoba ubezpieczona nie mieści się w katalogu osób, których dotyczy w/w wyrok Trybunału Konstytucyjnego tj. osób, "które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy".

W niniejszym postępowaniu nie ulega wątpliwości, co wynika z analizy akt emerytalnych, że wnioskodawczyni jest osobą, która nabyła prawo do świadczenia emerytalnego z dniem 01.12.2006 r., co wiązało się z warunkiem rozwiązania umowy o pracę w celu podjęcia wypłaty świadczenia. Stąd też nie należy do kręgu osób wobec, których wyrok Trybunału Konstytucyjnego będzie miał zastosowanie. Tym samym art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, mimo zakwestionowania jego treści, ale w zakresie nie dotyczącym wnioskodawczyni jako tej, która nabyła prawo do emerytury przed 8 stycznia 2009r. pozostaje w mocy. W związku z powyższym warunkiem koniecznym podjęcia wypłaty świadczenia przez organ rentowy na rzecz powódki, nadal pozostaje obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – rozumiany jako konieczność realizacji nabytego prawa do emerytury.

Z tych też przyczyn, Sąd na podstawie art. 412 k.p.c. oddalił skargę o wznowienie postępowania za okres do dnia 22.11.2012 r., natomiast w pozostałym zakresie umorzył postępowanie sądowe na podstawie art. 355 §1 k.p.c. wobec ograniczenia żądania skargi.